

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20268/2022
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца ДДОР „Нови Сад“ АДО Нови Сад, са седиштем у Новом Саду, чији је пуномоћник Сениша Чолевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, корисник буџетских средстава Привредног суда у Новом Саду, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде материјалне штете због повреде права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 295/22 од 08.09.2022. године, у седници одржаној 22.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 295/22 од 08.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Прр1 1/21 од 16.05.2022. године, ставовима првим и другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и тужена обавезана да тужиоцу на име имовинске штете по основу повреде права на суђење у разумном року исплати износ од 62.832.305,50 динара, од чега 49.071.768,50 динара на име главног дуга и 13.760.537,00 динара на име камате обрачунате на главни дуг до 22.06.2010. године (дан отварања стечајног поступка), све са законском затезном каматом на износ од 62.832.305,50 динара од 16.05.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му накнади законску затезну камату на износ од 62.832.305,50 динара од 23.06.2010. године до 16.05.2022. године. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 410.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гжрр 295/22 од 08.09.2022. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужене и преиначена је првостепена пресуда у побијаном усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву и делу одлуке о трошковима поступка, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на име имовинске штете по основу повреде права на суђење у разумном

року исплати износ од 62.832.305,50 динара, од чега 49.071.768,50 динара на име главног дуга и 13.760.537,00 динара на име камате обрачунате на главни дуг до 22.06.2010. године (дан отварања стечајног поступка), све са законском затезном каматом на износ од 62.832.305,50 динара од 16.05.2022. године до исплате и тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка од 45.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове жалбеног поступка од 90.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Привредног суда у Новом Саду Ст 72/2010 од 22.06.2010. године, отворен је стечајни поступак над стечајним дужником „Дунав“ АД Челарево, а у Централном регистру хартија од вредности 22.06.2010. године, као први акционар издаваоца „Дунав“ АД Челарево уписан је Акцијски фонд Републике Србије са 39.634 акција, односно 59,12 % учешћа од укупне емисије. У стечајни поступак, стечајни дужник ушао је са већинским друштвеним капиталом, а решењем АПР-а од 18.11.2015. године и за стечајног управника уписана је Агенција за лиценцирање стечајних управника и стечајни управник Небојша Бајић. Тужилац је 31.10.2003. године, пре отварања стечајног поступка над „Дунав“ АД Челарево, покренуо извршни поступак предлогом за дозволу извршења на основу веродостојне исправе, а на основу уговора – полиса осигурања за 2001, 2002. и 2003. годину. Решењем о извршењу Трговинског суда у Новом Саду Ив 3658/03 од 31.10.2003. године одређено је предложено извршење и обавезао дужника „Дунав“ АД Челарево намири потраживање повериоца (у износима ближе наведеним у образложењу пресуде). У извршном поступку тужилац није могао да наплати ово своје потраживање, па је након отварања стечајног поступка тужилац као стечајни поверилац Привредном суду у Новом Саду 23.07.2010. године поднео пријаву потраживања према „Дунав“ АД Челарево, које потраживање је признато у износу од 62.832.305,50 динара (од чега 49.071.768,50 динара на име главног дуга и 13.760.537,00 динара на име камате обрачунате на главни дуг). Основ потраживања тужиоца су неизмирене премије осигурања са законском затезном каматом. Решењем Привредног суда у Новом Саду Р4 Ст 619/20 од 26.06.2020. године, усвојен је приговор предлагача, овде тужиоца и утврђено да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Новом Саду Ст 20/20 и дат налог стечајном судији (на начин ближе наведен у изреци овог решења). Из изјашњења стечајног управника од 11.04.2022. године утврђено је да тужиоцу није исплаћено његово потраживање.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да тужилац има право на накнаду имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року коју је проузроковао Привредни суд у Новом

Саду за чије пропусте одговара тужена Република Србија, како по основу објективне одговорности из члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, применом одредбе члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 154, 155. и 172. Закона о облигационим односима, оценивши да није основан тужбени захтев захтев за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у висини признатог, а неисплаћеног потраживања тужиоца према стечајном дужнику „Дунав“ АД Челарево у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Новом Саду Ст 72/2010, сада Ст 20/20.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда је засновано на правилној примени материјалног права.

Према члану 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/2015), странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од годину дана од када је стекла право на правично задовољење (став 1). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (Закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.11.2018. године). Наведени правни закључак допуњен је на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године, тако да у погледу извршних дужника који не спадају у напред наведену категорију, већ се ради о физичким лицима или правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала, свакако је нужно утврђивати узрочнопоследичну везу, између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда. Нужно је доказати да је дужник у тренутку покретања поступка за наплату имао довољно новчаних средстава у имовини и да је поштујући редослед исплате могао да се наплати да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње у циљу наплате прописане одговарајућим Законом о извршењу.

Наиме, иако је тужиоцу решењем Привредног суда у Новом Саду Р4 Ст 619/2020 од 26.06.2020. године утврђена повреда права на суђење у разумном року, тужилац није доказао да је услед повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Новом Саду Ст 72/2010, сада Ст 20/20, претпео имовинску штету и да је она последица неадекватног поступања органа тужене за окончање тог поступка. Тужилац није доказао да је у моменту отварања стечајног поступка над стечајним дужником у моменту покретања поступка за наплату спорног потраживања на рачуну стечајног дужника било средстава из којих би се могло исплатити тужиочево потраживање, а да му иста нису исплаћена због неправилног и незаконитог рада

тужене, што би био основ одговорности за накнаду имовинске штете у овом поступку. Следом наведеног, тужилац није доказао постојање узрочно-последичне везе између штете коју трпи (у висини признатог, а неисплаћеног потраживања) и неадекватног поступања суда у стечајном поступку у циљу намирења тужиоцевог потраживања, за коју штету изазвану повредом права на суђење у разумном року би била објективно одговорна тужена.

Супротно наводима ревизије којима се указује да је одлуком другостепеног суда повређено право тужиоца на имовину, те да се одговорност Републике Србије заснива на неспровођењу судских одлука и према налажењу овог суда, Република Србија не може одговарати за комерцијална потраживања предузећа основаног на бази друштвеног или државног капитала са којим је тужилац слободном вољом ступио у комерцијални однос. У конкретном случају тужилац има ненамирено потраживање које није потраживање запосленог из радног односа према стечајном дужнику, већ комерцијално потраживање, па Република Србија нема обавезу да тужиоцу накнади материјалну штету по основу члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, јер се одредба овог члана односи на материјалну штету која настане због дужине трајања судског поступка, а не због неисплаћивања дуга од стране стечајног дужника. На основу свега изнетог неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић